

Аналіз участі у змаганнях Кубка України - 2013 року збірної команди «ХАІ» з плавання

Стрельников Г. Л., Пронь А. О.

Харківський національний аерокосмічний університет «ХАІ»

ім. М. Е. Жуковського, м. Харків

Головною метою кожних змагань є перемога. Цей вислів аксіома для кожного виду спорту, яка не потребує доказів. Такі види спорту, як легка атлетика, плавання, важка атлетика та багато інших, на перший погляд, є індивідуальними видам, де кожен спортсмен змагається з метрами, секундами, сантиметрами та кілограмами. Але це тільки на перший погляд... У легкій та важкій атлетиці, в плаванні існує таке поняття, як загально командний залік, а найбільшим проявом «командного духу» є естафета. Цей вид програми у плаванні та легкий атлетиці демонструє, що такі індивідуальні види спорту теж залежать від вміння працювати у команді.

Автори мали можливість ознайомитися з роботою: «Шляхи створення команди в ігрових видах спорту» [4] та зацікавилися запропонованою методикою.

Користуючись запропонованим алгоритмом, в процесі підготовки до змагань Кубка України в 2013 році, були проведені заходи психологічно тренінгового плану з студентами ХНАКУ «ХАІ», які тренуються в складі збірної команди з плавання.

Індивідуальним рівнем підготовки студентів збірної команди «ХАІ», після проходження первинного тестування на початку учбового 2013–2014 навчального року, ми в цілому визначили 1 дорослий розряд, так як показники загальної та спеціальної фізичної та технічної підготовленості відповідали вимогам цієї кваліфікації. Кожен із спортсменів мав тренувальний та

змагальний досвід на рівні вихованців ДЮСШ. Практично всі спортсмени не були харків'янами, і мешкали у гуртожитку студентського містечка «ХАІ». Харчувальний режим спортсменів не відрізнявся від режиму середньо статистичного студента ВНЗ нашої країни, допоміжної вітамінізації студенти не отримували. Це все говорить про те, що процес підготовки був заснований лише на тренувальному ефекті загально прийнятими в теорії спорту засобами та методами в рамках навчального розкладу «ХАІ». Потрібне віддати належне Спортивному клубу та кафедрі фізичного виховання «ХАІ» під керівництвом проф. Д. І. Дусенко, які надали можливість проведення дворазових тренувань в день, що склали основу при плановані роботи в мікро та мезоциклах. Спрямованість та інтенсивність навантажень у мікроциклах спиралась на сучасні дослідження та рекомендації В. М. Платонова та провідних закордонних фахівців в галузі плавання (Д. Сало та інш.). Спираючись на вище наведене, ми маємо можливість стверджувати, що студенти-спортсмени, які займаються плаванням в складі збірної команди «ХАІ» не отримували перенавантажень фізичного характеру, інтенсивність тренувальних занять не впливала на їх навчання у ВНЗ, на фоні стомлення студенти не пропускали навчальних занять з інших дисциплін, тобто їх студентське життя не мало великої різниці з життям інших сучасних студентів.

Звернувши свою увагу на алгоритм створення команди ми керувалися тим, що в основі створення команди лежать три базові ідеї:

- члени команди об'єднані загальними намірами, метою та задачами;
- члени команди взаємозалежать та потребують один одного для досягнення командних та особистих цілей;
- члени команди приймають ствердження, що сумісна робота більш ефективна [3].

Тренеру, як педагогу в першу чергу потрібно пам'ятати, що головне в створенні колективу – це постановка мети. [4].

Метою змагань Кубка України – 2013 для кожного спортсмена було визначено покращення індивідуальних результатів в порівнянні з показниками

минулих змагань останнього сезону та виступ в естафетних запливах в якості набору балів для покращення загального командного заліку. Немає секрету, що кожен з тих хто «більш-менш серйозно» займається індивідуальними видами спорту, та прагне покращення своїх результатів, веде для себе статистичний звіт кожного сезону. Тому тренери планували перемогу кожного з спортсменів «над собою». «Людина зростає по мірі того, як зростають її цілі», – визначив Ф. Шиллер.

Автори беруть на себе відповідальність стверджувати, що психологічна складова перемоги гартується в загальній праці навіть в достатньо індивідуальних видах спорту таких, як плавання.

Підтвердженням цього є результати змагань Кубка України – 2013 року, що продемонстрували студенти-плавці збірної команди «ХАІ». В таблиці 1 надані результати, що показали спортсмени на Кубку України – 2013 року в змаганнях, в яких пловці приймали участь в індивідуальних запливах та в естафеті.

Таблиця 1.

Показники виступів спортсменів в програмі КУ-2013 із плавання

ПІБ ХАІ	Індивідуальні результати ХАІ	Індивідуальні результати ХНЮрА	ПІБ ХНЮрА
Р-ко А.	25.26	24.7	К-н
П-єв І.	25.13	24.85	Б-о
Ф-ко А.	25.23	25.06	Б-в
А-в Д.	25.28	25,26	Є-в
Сума особистих результатів	1.40.9	1.39.87	Сума особистих результатів
Результат виступу в естафеті	1.39.92	1.40.03	Результат виступу в естафеті

Як ми бачимо з таблиці 1, показники виступів пловців команди «ХНЮрА» кращі ніж показники команди «ХАІ» в індивідуальних змаганнях, що відображено в сумі особистих результатів.

Та «сенсацією» для кожного спортсмена збірної команди «ХАІ» став виступ в естафетному плаванні. Ніхто з членів команди, окрім тренерів, не

очікував перемоги над командою «ХНЮрА», яка в цілому була краще підготовлена до виступів на Кубку України. Лише тренери збірної «ХАІ», що працювали над побудовою колективу за запропонованою викладачами кафедри спортивних ігор ХДАФК методикою створення команди.

Як результат, ми бачимо підвищення мотивації в тренувальному процесі, який продовжується після участі в змаганнях кубку України–2013 року з плавання, зі сторони кожного спортсмена члена збірної команди «ХАІ»; покращення взаємовідносин між спортсменами особисто та в цілому; появу загальнокомандного мікроклімату та збільшення проявів довіри та злагоди між учнями та тренерами. Ми сподіваємося, що отриманий досвід дасть можливість в подальшому покращувати результати у спорті та виховувати особистості молодих громадян нашої країни, які вміють працювати в команді, нехтуючи своїми інтересами на користь інтересів спільноти.

Література:

1. Гогунев Е. Н. Психология физического воспитания и спорта. / Е. Н. Гогунев, Б. И. Мартыанов. – М. : АКАДЕМИА, 2000. – 246 с.
2. Мальчиков А. В. Социально-психологические основы управления спортивной командой./ Мальчиков А. В. – Смоленск, 1987. – 56 с
3. Платонов В. И. «Моя профессия – игра». / Платонов В. И. – С-Петербург : РБИЦ «Блиц», 2007. – 254 с.
4. Ляхова Т. П «Шляхи створення команди в ігрових видах спорту» / Ляхова Т. П., Пащенко Н. О., Стрельникова Е. Я – збірка статей VIII міжнародної конференції «Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях», ХДАФК, 2012. – 125 с.

Інформація про авторів

Стрельников Гліб Леонідович

Старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту

*Харківський національний аерокосмічний університет «ХАІ»
ім. М. Е. Жуковського, м. Харків*

Пронь Артем Олексійович

Викладач кафедри фізичного виховання та спорту

*Харківський національний аерокосмічний університет «ХАІ»
ім. М. Е. Жуковського, м. Харків*

Поступила в редакцию 14.01.2014 г.